ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Kaniové a soudců Ivo Pospíšila a Michala Bobka v právní věci žalobce: **B. F.**, zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s. se sídlem Kovářská 4, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, za účasti: **N. F.,** o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 9. 2021, č. j. MV-121077-45/OAM-2018, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 12. 2021, č. j. 13 A 35/2021 – 38,

takto:

I. V řízení se pokračuje.

II. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 6. 12. 2021, č. j. 13 A 35/2021 - 38, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a rozsudek městského soudu

[1] Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí, jímž žalovaný zamítl jeho odvolání a potvrdil rozhodnutí Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 10. 8. 2018. Tímto rozhodnutím správní orgán prvního stupně uložil stěžovateli správní vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a stanovil dobu, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států EU v délce 1 rok. Podle § 118 odst. 3 téhož zákona mu byla stanovena doba k vycestování z území ČR do 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí nebo od okamžiku, kdy pozbude postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany a toto rozhodnutí nabude právní moci.

[2] Městský soud v řízení *ex officio* vážil, zda mohl v posuzovaném případě žalovaný zahájit řízení o správním vyhoštění. Správní orgány totiž zahájily se žalobcem řízení o správním vyhoštění až ve chvíli, kdy již projevil vůli požádat o mezinárodní ochranu ve smyslu zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Tento postup nebyl možný podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2021, č. j. 9 Azs 190/2021 - 28. Z tohoto důvodu soud žalobou napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. zrušil pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, aniž by se věcně zaobíral námitkami žalobce.

II. Důvody kasační stížnosti

[3] Žalovaný (stěžovatel) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.").

[4] Namítl, že zákon o pobytu cizinců nebrání tomu, aby mohl správní orgán zahájit řízení o správním vyhoštění; toto rozhodnutí není pouze možné vykonat, dokud není pravomocně ukončeno řízení ve věci mezinárodní ochrany. Odkázal přitom na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2012, č. j. 6 Azs 15/2010 - 82 ze kterého plyne, že žádný právní předpis nevylučuje možnost správního orgánu zahájit a vést řízení o správním vyhoštění s cizincem, který je v postavení žadatele o mezinárodní ochranu bez ohledu na to, které řízení bylo zahájeno dříve.

[5] Poukázal současně na skutečnost, že závěry městského soudu nepodporuje ani úprava § 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců, ani rozsudek velkého senátu Soudního dvora Evropské unie ze dne 19. 6. 2018, sp. zn. C-181/16 (Gnandi). Rozhodnutí žalovaného proto nebylo nezákonné, jak uzavřel městský soud.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že má požadované náležitosti, byla podána včas a oprávněnou osobou, a je tedy projednatelná.

[7] Poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Kasační stížnost je důvodná.

[9] Pro rozhodnutí o kasační stížnosti je třeba posoudit právní otázku, zda lze postupovat podle zákona o pobytu cizinců, a zahájit řízení o správním vyhoštění cizince i poté, co tento cizinec projevil vůli podat žádost o udělení mezinárodní ochrany. Tato otázka byla předmětem řízení před rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu; 5. senát Nejvyššího správního soudu nesouhlasil s právním názorem 9. senátu ve věci č. j. 9 Azs 190/2021 - 28, a proto postupem podle § 17 s. ř. s. tuto otázku předložil

rozšířenému senátu; řízení bylo vedeno pod sp. zn 5 Azs 50/2021. Řízení o této kasační stížnosti bylo proto přerušeno usnesením ze dne 4. 4. 2022, č. j. 1 Azs 353/2021 - 30.

[10] Rozšířený senát usnesením ze dne 3. 10. 2023, č. j. 5 Azs 50/2021 - 33, na předloženou otázku odpověděl následovně: „*Správní orgán může zahájit řízení o správním vyhoštění cizince z důvodu jeho neoprávněného pobytu podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona o pobytu cizinců i poté, co tento cizinec požádal o udělení mezinárodní ochrany podle § 3 odst. 1 zákona o azylu*“.

[11] Vzhledem k tomu, že rozšířený senát ve výše uvedené věci již rozhodl, odpadla tím překážka řízení. Kasační soud tedy i bez návrhu vyslovil, že se v řízení o kasační stížnosti pokračuje (§ 48 odst. 5 s. ř. s.).

[12] Rozšířený senát k tomu dodal, že podle § 118 odst. 6 věty druhé zákona o pobytu cizinců s účinností od 1. 7. 2023 *„policie může zahájit a dokončit řízení o správním vyhoštění, jde-li o důvody související s neoprávněným vstupem nebo pobytem na území, které nastaly před podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany, i pokud byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podle zákona o azylu podána před zahájením řízení o správním vyhoštění.“* Zákonodárce tak nově výslovně stanovil, že řízení o správním vyhoštění, které souvisí s neoprávněným vstupem nebo pobytem na území, lze zahájit a dokončit i tehdy, byla-li žádost o udělení mezinárodní ochrany podána před zahájením řízení o správním vyhoštění.

[13] V nyní posuzované věci žalobce pobýval na území České republiky neoprávněně od 25. 12. 2016 do 24. 4. 2017, kdy si podal žádost o mezinárodní ochranu; je tak zřejmé, že důvody, pro které bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění nastaly ještě před podáním této žádosti. Závěry již citovaného usnesení rozšířeného senátu tak mohou být aplikovány i v tomto řízení.

[14] Rozšířený senát svým rozhodnutím překonal právní názor vyjádřený ve věci č. j. 9 Azs 190/2021 - 28, na základě kterého městský soud zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Napadený rozsudek tak ve světle aktuálního právního názoru zastávaného kasačním soudem neobstojí. Městský soud proto v dalším řízení posoudí věc s ohledem na právní názor, který vyslovil rozšířený senát v usnesení č. j. 5 Azs 50/2021 - 33 a v tomto ohledu vypořádá i žalobní námitky.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.), v němž bude vázán shora vysloveným právním názorem (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[16] Městský soud v souladu s § 110 odst. 3 s. ř. s. v dalším řízení rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. října 2023

1 Azs 353/2021

Lenka Kaniová
předsedkyně senátu